

Lk 3,2-18: *Stalo se slovo Boží k Janovi, synu Zachariášovu, na poušti. I začal Jan procházet celé okolí Jordánu a kázal: „Čiňte pokání a dejte se pokřtít na odpouštění hříchů“, jak je psáno v knize slov proroka Izaiáše: „Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Páně, vyrovnejte mu stezky! Každá propast bude zasypána, hory i pahorky budou srovnány; co je křivé, bude přímé, hrbolaté cesty budou rovné; a každý tvor uzří spasení Boží.“ Zástupům, které vycházely, aby se od něho daly pokřtít, Jan říkal: „Plemeno zmijí, kdo vám ukázal, že můžete utéci před nastávajícím hněvem? Neste tedy ovoce, které ukazuje, že činíte pokání, a nezačínejte si říkat: „Náš otec jest Abraham!“ Pravím vám, že Bůh může Abrahamovi stvořit děti z tohoto kamení. Sekera už je na kořeni stromů; a každý strom, který nenese dobré ovoce, bude vyřazen a hozen do ohně.“ Zástupy se Jana ptaly: „Co jen máme dělat?“*

On jim odpověděl: „Kdo má dvoje oblečení, dej tomu, kdo nemá žádné, a kdo má co k jídlu, udělej také tak.“ Přišli i celníci, aby se dali pokřtít, a ptali se: „Mistře, co máme dělat?“ On jim řekl: „Nevymáhejte víc, než máte nařízeno.“ Tázali se ho i vojáci: „A co máme dělat my?“ Řekl jim: „Nikommu nečiňte násilí, nikoho nevydírejte, spokojte se se svým žoldem.“ Lidé byli plni očekávání a všichni ve svých myslích uvažovali o Janovi, není-li on snad Mesiáš. Na to Jan všem řekl: „Já vás křtím vodou. Přichází však někdo silnější než jsem já; nejsem ani hoden, abych rozvázal řemínek jeho obuvi; on vás bude křtít Duchem svatým a ohněm. Lopata je v jeho ruce, aby pročistil svůj mlat a pšenici shromáždil do své sýpky; ale plevy spálí ohněm neuhasitelným.“ A ještě mnohým jiným způsobem napomínal lid a kázal radostnou zvěst. Ale když káral vládce Heroda kvůli Herodiadě, manželce jeho bratra, a za všechno zlé, co činil, Herodes všechno dovršil ještě tím, že dal Jana zavřít do vězení.

Žalm 19,13-15: *Kdo může rozpoznat bludy? Zprošť mě i vin, jež jsou mi skryty. Též před opovážlivci chraň svého služebníka, nedopusť, aby mi vládli. Pak budu bez vady a shledán čistý, prost množství nevěrností. Kéž se ti líbí řeč mých úst i to, o čem rozjímám v srdci, Hospodine, má skálo, vykupiteli můj!*

Jan řečený Křtitel procházel okolím řeky Jordánu a říkal věci, které jsou důležité a lidé by je měli slyšet. Což neznamená, že by je slyšet i chtěli, ale to už je na nich. Jan neměl za úkol zařídit, aby všichni přišli: Jan měl za úkol vyslovit to, nač se nemá zapomenout. Ono se totiž přihodilo, že se k němu stalo Boží slovo (takhle se to tenkrát říkávalo), a na něm je, aby se to slovo u něj nezastavilo, ale aby se dělo dál. Zní to divně, ale vlastně to trochu známe z vlastní zkušenosti: že vám někdo něco řekne, a ono to s vámi něco dělá i poté, kdy rozhovor skončil. Třeba pocítíte smutek nebo vztek nebo naopak radost nebo naději. A až budete potom k někomu mluvit vy, ono to tam pořád trochu bude.

Když něco říkáme, vysíláme tím do světa něco hezkého nebo něco nehezkého, malé střípky lásky, anebo zášti, které v lidech uvíznou a něco jim způsobí. Věčným nadáváním a nařikáním, kterým připadá všechno špatně, se lidi radši vyhýbají, protože to pak v sobě musejí nedobrovolně nést. A jsou-li to zrnka nevraživosti, sebelítosti a zmaru, není lehké je unést.

To, co měl nahlas říct Jan, bylo důležité. Důležité to bylo proto, že to měl od Boha. Nebyla to vůbec žádná novinka, jen citoval staříčkou výzvu z Bible, že to, co je křivé, se má srovnat. Urovnejte si to uvnitř v sobě a srovnajte si to ve vztazích. Zní to hezky a snadno se to řekne, ale obnáší to dvě zásadní otázky: proč to dělat a jak na to.

Důvod, proč se má srovnat, co máme v sobě a ve vztazích nakřivo, je v tom starém prorockém citátu výslovně uveden: proto, aby každý tvor uzřel spasení Boží. Jan Křtitel to aktualizoval po svém: čiňte pokání (to je to rovnání křivého) a dejte se pokřtít na odpouštění hříchů. Kvůli tomu se to celé podniká: kvůli odpouštění hříchů.

Nikdo nejsme ušlechtilé a sněhobíle čistí a každý z nás by měl co rovnat a umýt. V Bibli je modlitba, ve které se praví: Zprošť mě i vin, o kterých ani nevím. To jsou třeba zrovna ta malá zrnka zášti, která vykouknou z mých slov. Myslel jsem to dobře a nenapadlo mě, že mi to přičteš za vinu, Bože – to, že kus té nelásky, kterou jsem vypustil do

světa, teď mí bližní musejí nějak unést. Kéž se ti líbí řeč mých úst i to, o čem rozjímám v srdci, vykupiteli můj, abych nezakrýval, co má každý tvor vidět: Boží spasení.

Srovnejte si uvnitř v sobě, v duši, co je tam nakřivo. Vždyť i vy jste tvorové, kterým je dáno spatřit Boží spasení. Tak mu věnujte pozornost a dejte tomu přednost před vším ostatním – třeba před pochybnostmi, je-li váš život k něčemu dobrý a stojí-li vůbec za to starat se o pokažený svět a o nevďěčné lidi: stojí to za to a váš život je k něčemu dobrý, protože jste milováni a protože i Bůh se o všelijak pokažené a nevďěčné lidi stará, třeba o vás.

„Nás z toho laskavě vynech,“ namítli Janovi někteří z posluchačů, kteří si zakládali na původu a na tradici, ve které vyrostli, ale nepochodili: Jan je upozornil, že nemluví o tom, co bylo, ale co teprve bude. Tak nepouštějte mezi lidi pýchu a podobnou veteš a rovnejte, co se dá, aby za vším, co děláte, bylo všem tvorům k vidění to spasení Boží.

Ještě je tu ta otázka *jak*. „Co konkrétně máme dělat?“ tázali se lidé a Jan jim odpověděl: „Kdo má, ať se rozdělí s tím, kdo nemá.“ Víc to neupřesňoval, byť nepochybně věděl, že každá podobná zásada má hromadu úskalí (taky vás určitě nějaká napadnou). I Boží milost pro hříšníky má svá úskalí, a jsem si jist, že o nich Bůh ví. A přesto mezi lidi pouští zrníčka naděje a lásky.

Jan tenkrát zaujal lidi natolik, že se ptali: „Není tohle konečně ten pravý, kdo by mohl zachránit svět?“ Odpověděl, že není. Protože to, co jim radí, není nic víc než příprava. Otevírání dveří k budoucnosti. Té se sice lidé bojí, ale ona patří úplně celá Boží lásce. Kéž by to všichni tvorové uzřeli.

Je-li církev roku 2024 v něčem těžko zastupitelná, pak v tlumočení evangelia. To místo ní asi nikdo dělat nebude. Tak zvěstujte (a buďte pozorní, jaká zrnka při tom pouštíte do světa) a nebo bez velkých slov dejte tomu, kdo potřebuje, a dělejte, co musíte dělat, ale neubližujte přítom. To je v našich silách. A ještě něco můžeme a docela umíme:

být pospolu. Za komunistů se lidi učili nedůvěřovat a raději nic neříkat, teď se provozuje jakási nedůvěřivá, osamělá uzavřenost z různých jiných důvodů – a církev umí dávat lidi dohromady. Ježíše provázela parta lidí, kteří měli málo společného, ale spojilo je cosi, co jinde nenajdete. Co to je, o tom se v Bibli vypráví formou příběhu. Pozitíří vypuknou Vánoce a my budeme Ježíšův příběh číst zase (skoro) od začátku. Tak si ještě jako přípravu dopřejme to rozhlédnutí po svém životě, připuštěme si, co je tam špatně (a o něčem to ani nevíme), a společně naslouchejme příběhu o dveřích k Boží lásce. Ty dveře se neotevírají z naší strany, a přece jsou dokořán. Je to příběh vzácný, protože jsme ho dostali jako pozvánku.

Když vám docházejí síly, lidi vám jdou na nervy a naděje se ztrácí jako v mlze, nebojte se: to všechno se stává, ale Bůh to umí řešit. Vraťte se do světla jeho věrné lásky a hledejte spravedlnost jeho království, které se nám přiblížilo. O zítřek se nestrachujte (teprve uvidíme, jaké další starosti zítřek přinese), ale starejte se, abyste právě dnes prožívali a dělali, co je v Božích očích dobré. Zítřka se ukáže, že to mělo cenu.

Sám Bůh pokoje se stará o to, abyste mu mohli patřit i se všemi svými šrámky na duši a jizvami na těle i na pověsti, se všemi zklamáními i nadějemi, které prožíváte. Zve vás k životu v lásce, kterou nás v Kristu zahrnul, a je věrný: své milosrdenství vám neodejme. Amen.